

„Odhaduji, že 15 % nebezpečných odpadů není v Česku odstraňováno odborně,“

uvedl v rozhovoru pro časopis All for Power Mgr. Petr Špičák, technický ředitel odpadové společnosti SITA CZ a.s.

Mgr. Petr Špičák působí v oblasti odpadového hospodářství 14 let. Má zkušenost ze státní správy, kde pracoval jako referent životního prostředí a také jako vedoucí inspektor ČIŽP. Od roku 2005 pracuje v SITA CZ a.s. Z pozice manažera technické podpory odpovídal od roku 2008 za metodiku řízení technologií provozovaných SITA CZ v České a Slovenské republice. Šlo o spalovny, skládky, kompostárny, technologie biodegradace a logistická centra. Od roku 2012 je technickým ředitelem SITA CZ a.s. V současnosti se intenzivně věnuje problematice materiálového a energetického využití odpadů.

Přibližme si nejnovější evropské trendy v nakládání s nebezpečnými a průmyslovými odpady.

V souladu s evropskými a národními trendy je v poslední době kladen důraz zejména na předcházení vzniku nebezpečných a ostatních odpadů. Tento směr je v souladu s myšlenkami udržitelné spotřeby a výroby a samozřejmě zcela naplňuje moderní principy ochrany životního prostředí. V praxi to znamená, že výrobní podnik se detailně zabývá veškerými vstupy a výstupy z výroby a precizuje technologické postupy tak, aby splnil (nebo ještě lépe předčil) environmentální požadavky a dosáhl minimálních emisí do životního prostředí. Trend mírného snižování produkce nebezpečných odpadů je patrný i z národních a evropských statistik, což sice částečně souvisí s útlumem průmyslové výroby, ale velkou měrou odráží i výše popsané trendy.

Jak významné jsou pro vaši firmu průmyslové podniky z oboru strojírenství?

Svoz a odstraňování průmyslového odpadu je tzv. Core Business SITA CZ, obsluhujeme tisíce průmyslových zákazníků. Samotný strojírenský průmysl je pro nás významný segment a zaujímá

SITA CZ ročně získá z odpadu 71 600 GJ využitelného tepla (údaj za rok 2013). Na fotografii Spalovna průmyslových odpadů SITA CZ v Ostravě.

z hlediska podílu zákazníků třetí místo po segmentu veřejné správy a služeb a odvětví zpracování odpadu a recyklace. Mohu bez nadsázky říci, že naše společnost je na příjem celé škály průmyslových odpadů vybavena po technické, technologické i provozní stránce nejlépe na českém trhu.

Z první odpovědi vyplývá, že pomáháte zákazníkům eliminovat vznik odpadů již v procesu výroby. To vybočuje z tradiční představy pouhého odvozu odpadu...

Ano, v podstatě pomáháme zákazníkům snížit jejich provozní náklady, mimo jiné tím, že snižujeme jejich produkci nevyužitelných odpadů. Kopírujeme tak v podstatě již dobře známou evropskou hierarchii nakládání s odpady, která nás zavazuje postupovat od předcházení vzniku odpadů přes materiálové či energetické využití

Prioritou SITA CZ je další materiálové využití odpadů. Například vytríděný polystyren je pomocí styropáktoru zhužněn a předán výrobci izolačních materiálů.

odpadů až po odstranění pokud možno minimálního množství těch odpadů, které již nelze jinak využít. Na dodržení této hierarchie jsme technologicky vybaveni, takže běžná praxe vypadá tak, že přímo ve výrobním závodě zákazníka pracují naši zaměstnanci, kteří mají odborné znalosti a vytrídí produkovaný odpad. Velká část odpadu se tak mění v surovinu, kterou je možné dále využít, recyklovat. Z toho těží jak samotný zákazník, tak i životní prostředí – mnohem méně odpadu se dostane do poslední úrovně zmíněné hierarchie, tedy odstranění na skládkách či ve spalovnách. V mnoha případech u osvěčených zákazníků pak jdeme ještě dále a to tím, že realizuje audit tzv. Udržitelné Spotřeby a Výroby (USV) a následně integrujeme principy USV přímo ve výrobním procesu.

Pokud již nebezpečný odpad vznikne, jaké metody nakládání uplatňujete?

S nebezpečnými odpady ekologicky nakládáme pomocí vyspělých technologií. Například provozuje SITA CZ několik zařízení k nakládání s kapalnými odpady. Jsou určena pro úpravu a odstranění kapalných nebezpečných odpadů, zejména kyselých, alkalických, kyanidových, niklovacích, chromovacích a fosfátovacích roztoků, emulzí a zaolejovaných kapalných odpadů apod. Čistící proces probíhá metodou fyzikálně-chemického odloučení ropných uhlovodíků, neutralizace a srážecích procesů.

S jakými nejčastějšími problémy se jako odpadová společnost u průmyslových podniků setkáváte?

Positivní je, že v oblasti velkých průmyslových podniků pozorujeme rostoucí kvalitu interních

V kompostárnách SITA CZ se bioodpad zpracovává do podoby kvalitního kompostu a substrátu

odpadového hospodářství. Už se tolik neseškáváme s problémy, které se vyskytovaly dřív. Šlo například o problémy s nedostatečným tříděním odpadů podle jednotlivých druhů a kategorií, s chybným či neúplným značením nebezpečných odpadů nebo s absencí analytických znalostí o nebezpečných odpadech. Velké podniky prokazují v této otázce stále větší odpovědnost a odbornost. U menších podniků však tyto problémy přetrvávají, což jako společnost, která provozuje řadu zařízení pro využití a odstraňování nebezpečných odpadů, pozorujeme zejména v procesu přejímky odpadů.

V čem spatřujete největší problém?

Problém pramení z neznalosti, ale bohužel také přímo z pokřiveného trhu služeb odpadového hospodářství. Působí zde totiž firmy, které nejsou zárukou odborného odstranění nebezpečných odpadů a podbízejí se nízkou cenou. Je to velký problém českého odpadového hospodářství, který může velmi negativně ovlivnit životní prostředí.

Mohl byste uvést konkrétní příklad?

I vysoce nebezpečný průmyslový odpad lze předat tzv. „mobilnímu zařízení“ pro zpracování odpadů. Tímto mobilním zařízením může být pouze nákladní auto, pro které byl vydán krajský souhlas podle paragrafu 14, odst.1, zákona o odpadech. Pro průmyslového původce odpadů předáním končí povinnost starat se o to, co se s odpadem dále děje, a v tomto okamžiku nastává významné riziko, že odpad není odborně odstraněn. Společnost, která popsané „mobilní zařízení“ vlastní, je pouze překupníkem odpadů, neprovozuje žádné další technologie, žádné stacionární zařízení, ve kterých by dokázala tyto odpady využít nebo odstranit. Potom může být s odpadem nakládáno netransparentně a může to vést k nekalým praktikám.

Mobilní zařízení je ale provozováno podle zákona, jak jste uvedl. V čem tedy spočívá ona „nekalá“ praktika?

Jak jsem již uvedl, provozovatel nemá koncovou technologii pro odborné zpracování odpadů a v určitých případech dochází k vypuštění kapalných odpadů do kanalizací, uložení jen vágně upravených infekčních odpadů na skládku a tak dále. To jsou ony zmíněné nekalé praktiky, které musí z praxe vymizet, jinak je významně ohrožováno životní prostředí. Odhaduji, že tímto neodborným způsobem může být řešeno až 15 % nebezpečných odpadů.

To je poměrně závažné tvrzení. Znamená to tedy, že problém spočívá v chybném systémovém nastavení v českých odpadových předpisech?

Je to tak. O nutnosti zrušení současného nastavení tzv. mobilních zařízení ke sběru a výkupu se hovoří v ČR již řadu let. Ovšem reálné datum zrušení je poměrně v nedohlednu. Jako společnost patřící do významné nadnárodní skupiny máme možnost nahlédnout do regulí jiných evropských zemí. A například tato oblast je v ČR v porovnání s jinými státy upravena neodpovídajícím způsobem.

Co tedy navrhuje?

Nedomníváme se, že je nutné mobilní zařízení ke sběru a výkupu zcela zrušit, ale podmínit je tím, že provozovatel musí současně disponovat skutečným stacionárním zařízením, kde se dají odpady finálně ekologicky zpracovat nebo využít.

Co dále, podle Vás, komplikuje situaci v odpadovém hospodářství v Česku?

Z globálního pohledu je největším a nejcitlivějším problémem statistické vykazování dat o produkci a nakládání s odpady. Paralelně zde

Z PET lahví se v SITA CZ vyrábí plastová drť - a z ní následně vlákno pro výrobu textilií

působí dva systémy, z nichž jeden je v gesci Českého statistického úřadu, druhý spadá pod Ministerstvo životního prostředí. Nesoulad v těchto číslech je významnou komplikací, je významnou komplikací při ověřování plnění evropských standardů, případně může být ohrožením i pro čerpání evropských dotací.

Z dalších bodů bych zmínil například nízký poplatek za skládkování odpadů kategorie ostatní, který neumožňuje rozvoj moderních technologií na využívání odpadů. A v neposlední řadě také netransparentní proces tzv. technického zabezpečení skládek. Zde dlouhodobě vystupujeme proti příliš benevolentnímu přístupu k množství a druhu odpadů, které mohou být vyňaty ze zpoplatněného ukládání odpadu na skládku a slouží jako materiál pro zabezpečení skládky z hlediska stavebního. Jsem přesvědčen, že pro technické zabezpečení skládek mohou být využívány i nebezpečné odpady, které tam nemají co dělat. Na jedné straně Česká republika intenzivně pracuje na odstranění starých ekologických zátěží, které vznikly před rokem 1989, a na straně druhé si nové zátěže zakládáme.

Co byste doporučil průmyslovým podnikům při nakládání s nebezpečnými odpady?

Původci odpadu by měli být při sjednávání zakázek na odstranění odpadů s nebezpečnými vlastnostmi obezřetní. Varovným signálem by měla být zejména cena tak nízká, že stěží pokryje náklady na dopravu na uváděné koncové zařízení, kde mají být odpady zpracovány. V takovýchto případech si zákazník může být takřka jist, že odpad nebude řádně a ekologicky zpracován.

(red)

SITA CZ je součástí skupiny SUEZ Environnement, která je celosvětovým lídrem v odpadovém hospodářství a vodárenství s obratem 14,6 mld. EUR a téměř 80 000 zaměstnanci po celém světě. SITA CZ vstoupila na trh v České republice v roce 2001. Ze sounáležitosti s mateřskou skupinou těží především přenos technologického know-how. V ČR a SR zaměstnává více než 1000 zaměstnanců a provozuje přes 40 různých technologií a zařízení pro zpracování, využití či odstranění odpadů.